

Nous símptomes d'esgotament de l'economia

Previsions de creixement de la OCDE 2008

	Previsió anterior	actualització
Eurozona	1,7%	1,3%
EUA	1,2%	1,8%

Creixement PIB espanyol II trim. 2008

	Var. interanual	Var. intertrimestral
II trim. 08	1,8%	0,1%
EUA	2,6%	0,3%

Evolució de l'atur

Agost 2008

	Incr. num. aturats agost respecte juliol	Total nombre desocupats	Taxa d'atur
Catalunya	20.118 (6,25%)	342.082	-
Espanya	103.085 (4,2%)	2.530.001*	10,44%

* primer cop en una dècada que es supera la barrera dels 2,5 milions

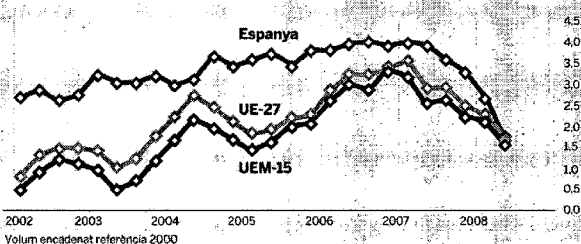
Increment del Dèficit Públic

	2007	2008
Necessitat (-) o capacitat (+) de finançament	7.524 M€	-9.965 M€
En percentatge del PIB	0,72%	-0,89%

Font: INE

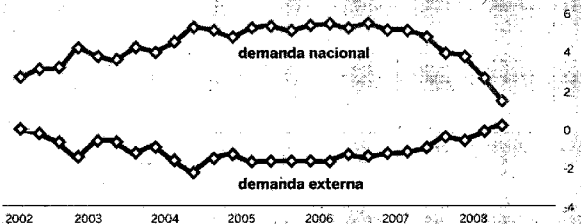
Producte Interior Brut

Taxa de variació interanual

Demanda nacional i externa

Aportacions al creixement del PIB (%)

ons ni a rebaixes de tipus com es va fer durant la crisi de 1993. En aquest context, diu el professor del Departament d'Economia d'ESA-DE Fernando C. Ballbriga, «els únics instruments que el Govern té a mà són la inversió pública, amb un impacte més a mitjà termini, i la política fiscal, que és l'únic amb efectes immediats». Ballbriga explica que el consens general indica

L'EXECUTIU TÉ POC MARGE DE MANIOBRA PER ATACAR LA SITUACIÓ ECONÒMICA

que la política fiscal ha de ser contractiva, i és aquí precisament on el Partit Popular ha posat un dels èmfasis en la seva confrontació amb el Govern posant sobre la taula mesures com la rebaixa de l'impost sobre societats a les pimes en un 20% o l'ampliació de la deducció per la compra d'habitatge del 15% al 25% i la base de deducció fins a 10.000 euros. Per a García Montalvo, la política fiscal també és limitada i pot tenir uns efectes mínims sobre el conjunt de la marxa econòmica. «El problema que tenen les empreses o els particulars no són els impostos o les deduccions fiscals; el que passa és que no tenen accés a finançament», diu.

L'única treva que han concedit els indicadors macroeconòmics durant aquest estiu ha estat la inflació. La baixada del preu del petroli —un dels principals responsables de l'escalada de preus dels darrers mesos— ha alleugerit la cursa inflacionista i de passada ha obert la porta a pressionar de nou el BCE perquè rebaxi els tipus d'interès. Però, de moment, la institució monetària que presideix Trichet es manté ferma en la seva política i aquest mateix dijous ha mantingut el preu del diner en el 4,25%. «El BCE no canviarà de posició mentre tingui la preocupació sobre els anomenats *efectes de segona ronda*, com el trasllat de la pressió inflacionista als salaris», destaca Ballbriga.

AMENÇA CLARA DE RECESSIÓ. Això, però, podria canviar, explica el professor d'ESA-DE, si finalment es confirma un escenari generalitzat de recessió a Europa. I les dades de creixement del segon trimestre no conviden precisament a l'optimisme en aquest sentit. El tímid 0,1% d'alça del PIB espanyol no ha estat ni de bon tros una excepció a l'Antic Continent. Les grans potències com Alemanya, França i Itàlia han registrat creixements negatius i la mitjana de l'eurozona es va quedar en el -0,2%. Si aquest escenari es prolonga, seria previsible que en la pròxima reunió del BCE es pogués cedir a la creixent pressió externa per rebaixar els tipus i ajudar, així, a reactivar l'activitat econòmica.

Crisi i finançament, les espines del nou curs

EL GOVERN DE ZAPATERO HA TORNAT DE LES VACANCES AMB LA DIFICULTAT D'AFRONTAR UNA ECONOMIA QUE S'ACOSTA A LA RECESSIÓ. AQUEST CONTEXT DIFICULTA ENCARA MÉS LA NEGOCIACIÓ DEL FINANÇAMENT I L'ELABORACIÓ DELS PRESSUPOSTOS

BERTA ROIG

L'economia no dona treva i l'arribada del setembre està portant un inici de segon semestre més que complicat. Les darreres dades del PIB i de l'atur confirmen un escenari d'estancament i la porta de la recessió sembla més oberta que mai. L'empremta que encara s'arrossegava en els primers mesos de l'any ha quedat enlert i tot fa preveure que en aquesta segona meitat de l'exercici l'aturada sigui total.

En aquest context, el dia 10, el president del Govern central, José Luis Rodríguez Zapatero, compareixerà, a petició pròpia, davant el Congrés dels Diputats per parlar de la situació econòmica. L'executiu intenta així fer l'efecte que agafa el toro per les banyes i que manté la iniciativa en aquesta complicada situació. Però la intervenció del president haurà de ser més que convincent per calmar els ànims, i encara més quan entre

els cercles econòmics i empresarials la sensació general és que fins ara s'ha fet més aviat poc. Per això, la intenció de Zapatero és reunir-se amb sindicats i patronal abans de la compareixença al Congrés, la qual cosa l'ajudaria a presentar-se amb un cert aval. «El problema que té ara Zapatero és que durant mesos

ha estat dient que no hi havia crisi i això complica el nivell de credibilitat que pugui tenir», diu el director del Departament d'Economia de la UPF, José García Montalvo. I això, recorda aquest economista, és vital quan el consum s'enfonsa i la incertesa sobre el futur empeny les famílies a l'estalvi. «Ens trobarem amb la situ-

ació paradoxal que la taxa d'estalvi augmentarà i això és negatiu quan el que volem és reactivar el consum», hi afegeix García Montalvo.

Després de conèixer les pessimes dades d'atur del mes d'agost —que han situat la xifra de desocupats en nivells no vistos des de fa quinze anys—, el Govern central necessita guanyar credibilitat i mostrar-se capaç d'afrontar solucions perquè, si els consumidors interioritzen la por d'una possible situació futura d'atur, tendiran a retreure la despesa. De moment, els missatges de congelació de sous dels alts càrrecs de l'Administració socialista i l'avís que els ajuntaments veuran reduïda l'aportació de l'Estat en els pròxims pressupostos no han tingut una acollida precisament bona.

Però, quin és el marge de maniobra que té Zapatero per encarar la crisi? Aquesta és una pregunta important perquè Espanya té les mans lligades en política monetària i ja no es pot recórrer a devaluaci-

Una factura enorme

ESpanya pateix per l'endeutament exterior

Un dels principals problemes de l'economia espanyola, i alhora potser un dels menys visibles per als ciutadans, és la voluminosa factura que té amb l'exterior. «Tenim un dèficit molt més elevat que en el 1993 però sense la possibilitat de fer devaluacions», diu el director del Departament d'Economia de la UPF, José García Montalvo. A més de sostenir el creixement en el finançament extern, l'economia espanyola ha estat venent a fora un

producte de tan poca qualitat com el totxo. Per això, explica Montalvo, «de la mateixa manera que les immobiliàries tenen problemes per refinançar els seus deutes perquè els seus actius han perdut valor, a Espanya li costarà molt trobar finançament a fora, perquè el que pot oferir no té valor afegit». Aquesta, coincideixen molts experts, és ara com ara la principal barrera per a la recuperació de l'economia espanyola.

«Trichet ha demostrat fins ara que és capaç d'aguantar aquesta pressió, però és evident que resulta més fàcil fer-ho quan l'economia creix que quan es produeix un escenari de recessió», diu el director del Departament d'Economia de la UPF.

MIRATGE ALS EUA? Mentre Europa mira d'assimilar les patètiques dades del segon trimestre, als EUA han registrat un impressionant avenç del PIB del 3,3%. Però els experts assenyalen que això pot ser un miratge i que previsiblement la dada s'haurà de revisar quan es comptabilitzin tots els indicadors. Per això, segons l'opinió del professor Ballabriga, «és encara precipitat analitzar aquest creixement; el 2007 també es va produir un repunt inesperat i després va arribar la correcció».

En aquesta línia, des de la mateixa Reserva Federal es constata que l'economia dels EUA s'ha desaccelerat les darreres setmanes. «Mentre el sistema financer no es desencalla i els mercats continuen tancats, l'economia nord-americana continuarà sense recuperar-se», opina García Montalvo.

FINANÇAMENT COMPLICAT. Aquest escenari econòmic complica encara més les aspiracions catalanes per assolir un bon acord en finançament, que es presenta alhora com l'altra espina a sujar pel Govern de Zapatero en aquest inici de curs. Després de la plantada del 9 d'agost, el nou termini de tres mesos ve amb el perill addicional que coincidirà amb el pitjor moment de l'any quant a indicadors econòmics i això pot reforçar els arguments de l'executiu central que ara no és el moment per fer cap concessió. Per això, més que mai, el temps corre contra Catalunya.

Tampoc no ho té fàcil Zapatero, que haurà d'aconseguir aprovar uns pressupostos més que complicats sense cap suport garantit de moment. Quadrar els comptes pot ser un veritable exercici d'equilibris perquè l'aturada del sector immobiliari i de l'activitat econòmica en general ha deixat en mínims les previsions d'ingressos tributaris i, d'altra banda, les necessitats de despesa es disparen amb el creixent atur. Espanya ja acumula un dèficit proper a 10.000 milions d'euros, però encara té marge d'endeutament fins al 3% que marca Europa, i el consens dels analistes és que és justament en moments com aquests quan un país ha de tirar de dèficit.

Això no vol dir, però, que l'executiu de Zapatero ho tingui fàcil per aprovar uns comptes que, a més, patiran el vot polític d'una part dels partits catalans si no hi ha un

avenç molt clar en la negociació per al finançament. I, de moment, els signes no són gens optimistes. És veritat que fa pocs dies el mateix Zapatero deia en veu alta que Catalunya tenia dret a demanar més diners per l'augment de població dels darrers anys, però això i res és quasi el mateix, sobretot quan ho diu qui ho diu.

I, si al Govern espanyol li costarà quadrar els comptes, a l'executiu català pot resultar-li quasi una missió impossible. El mateix president, José Montilla, ha repetit de totes les maneres possibles que la Generalitat s'enfronta amb greus déficits de caixa si no aconsegueix un model de finançament més satisfactori, però la manca de sensibilització per part de l'executiu central i l'aguda crisi econòmica prometen fer realitat els pitjors auguris. De moment, el Govern català espera a veure com es desenvolupa la negociació per concretar els pressupostos del 2009.

Per la seva banda, CIU ha demanat la compareixença al Parlament del Govern català per tal d'informar sobre la situació econòmica, i les patronals catalanes reforcen

LA GENERALITAT POT
TENIR MOLT COMPLICAT
QUADRAR ELS
COMPTES PER AL 2009

ELS ECONOMISTES
PREVEUEN QUE
LA RECESSIÓ POT
SER LLARGA

la seva demanda de mesures concretes davant la crisi.

El panorama, doncs, es presenta complicat en aquest inici de curs. Per al 2009, a més, les previsions són encara més pessimistes i tot i que l'executiu central confia a poder superar l'estancament al final del pròxim exercici, la majoria dels experts considera aquesta anàlisi com a mínim excessivament optimista. La sensació general que durant els anys de bonança no s'ha fet res per reconduir el model de creixement topa ara amb les promeses de reformes estructurals, que, si bé resulten clarament necessàries, podrien tenir un impacte més a llarg termini. En altres paraules, arriben tard.

Així, mentre l'executiu socialista planeja una campanya informativa per explicar «la realitat» de la situació, la pregunta que es fan ara els economistes és fins quan s'allargarà el període de recessió. «Això dependrà en bona part de com evolucioni el sector immobiliari i, ara per ara, tot sembla indicar que la crisi va per llarg perquè costarà anys treure's de sobre l'important estoc de pisos generat durant el boom», diu García Montalvo. ■